

25

RV230392

Motion om brukarinflytande

Precis som när det gäller att öka patienternas delaktighet i sin egen vård inom arbetssättet Nära vård så är det lika viktigt att Region Västmanland arbetar för att öka brukarinflytandet för gruppen med psykiska och fysiska funktionsnedsättningar.

Enligt Socialstyrelsens modell för Bästa tillgängliga kunskap motsvarar att tillvarata den erfarenhet, kunskap och engagemang som finns hos patienter och brukare två av fyra kunskapsinhämtningskällor.

Utan att ta tillvara brukarnas egen kunskap så missar vi alltså hälften av den tillgängliga kunskapen. Patientens och brukarens rätt till inflytande handlar inte bara om situationen vid mötet med vård- och omsorgspersonal, utan även inflytande på en mer övergripande strukturell och verksamhetsmässig nivå.

Region Västmanland behöver på ett strukturerat sätt ta vara på de enskilda brukarnas erfarenheter av våra verksamheter. Detta kan ge flera goda effekter genom att vi till exempel kan höja vår kompetens och bli mer träffsäkra i vårt bemötande av personer med olika funktionsnedsättningar. Detta kan i sin tur kan generera färre uteblivna besök, en mer anpassad vårdverksamhet och därigenom också en befolkning med bättre hälsa. Ett ökat inflytande för individen medför också en ökad känsla av kontroll, vilket i sig självt är hälsofrämjande.

Metoder för att öka brukarinflytande i en verksamhet kan vara att man använder sig av brukarstyrda brukarrevisioner eller peer support. Det förstnämnda handlar om att personer med egenupplevda erfarenheter av att vara brukare samt med utbildning inom revision genomför brukarrevisioner i verksamheter. Detta för att på så sätt kunna ta

tillvara den kompetens som egen erfarenhet ger samtidigt som man har större förståelse för de personer man intervjuar och därmed kan anpassa sina frågor och bemötande för att skapa en mer jämlik intervjusituation.

Peer support handlar om att anställa personer i verksamheten som förutom kompetensen inom sitt yrke, även har egna upplevelser av psykisk ohälsa, psykisk sjukdom och återhämtning och därför kan erbjuda en ytterligare dimension av vägledning och stöd förutom det rent yrkesmässiga. Att möta någon med egenupplevd erfarenhet skapar ett extra förtroende och det kan bli lättare att nå fram till personen som kommer till vården.

Brukarrevisioner har hittills genomförts på BU-hälsan och Beroendemottagningen. Vi socialdemokrater vill att detta verktyg ska användas i större utsträckning för att kunna vässa verksamheternas kompetens.

Genom att strukturerat använda sig av brukarstyrda brukarrevisioner och peer support kan vi flytta fokus från reaktivitet till ett proaktivt medskapande, vilket vi anser är nödvändigt som del i att öka den psykiska hälsan i länet.

Personer med olika typer av funktionsnedsättningar och psykisk ohälsa är redan en oerhört utsatt grupp i samhället. Det är av yttersta vikt att vi lägger i en extra växel för att öka deras möjlighet till inflytande i sin egen vård och behandling. Hittills har det inom vårdapparaten i stor utsträckning funnits en inställning att dessa grupper förväntas bidra till utvecklingen av vård och omsorg gratis. Vi kan inte längre förvänta oss deras medverkan ska ske på det sättet, utan vi behöver ta höjd för att våra verksamheter arbetar med detta strukturerat och långsiktigt.

Utifrån ovanstående föreslår vi:

Att: Region Västmanland inför ett strukturerat arbete med brukarstyrda brukarrevisioner.

Samt

Att: Region Västmanland inför peer support i lämpliga verksamheter.

Karolina Myllergård (S)

Datum Vårt diarienummer
Klicka eller tryck här RV230392
för att ange datum
för det
fullmäktigemöte då
motionen ska
behandlas.

YTTRANDE ÖVER MOTION OM BRUKARINFLYTANDE

Karolina Myllergård (S) föreslår i en motion inkommen 2023-04-04 att Region Västmanland inför ett strukturerat arbete med brukarstyrda brukarrevisioner samt att Region Västmanland inför peer support i lämpliga verksamheter.

Fullmäktiges presidium har överlämnat motionen till Hälso- och sjukvårdsnämnden för yttrande, RF 2023-06-13 § §74g

Hälso- och sjukvårdsnämndens yttrande

Bakgrund

Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU) beskriver peer support som en företeelse som utvecklats internationellt de senaste 20 åren och har prövats i projektform i fyra regioner (Skåne, Västra Götaland, Stockholm och Västerbotten). Personer som har egen erfarenhet av psykisk sjukdom kan anställas i psykiatrisk öppen- och slutenvård för att kunna ge patienter peer support eller vara professionella kamrattstödare. Peer-support-anställda är till skillnad från volontärer integrerade i vårdorganisationen på liknande villkor som ordinarie personal men det finns inga krav på vårdutbildning.

Brukarstyrd brukarrevision synliggör brukarnas perspektiv. Undersökningen bygger på intervjuer med brukarna som analyseras och sammanställs till en rapport som ger en översikt på verksamhetens styrkor och svagheter.

Nuläge

Vuxenpsykiatri Västmanland arbetar för att tillvarata patienters upplevelser av vården, såväl i det enskilda patientmötet som på gruppnivå, och verksamhetsplanen 2023 är det med som ett prioriterat område att utveckla. Sedan tidigare finns en struktur för kontinuerliga enkätundersökningar, skriftliga och digitala, där patienters upplevelser av och attityder till vården samlas in. Svaren används som utgångspunkt för diskussion i lednings- och personalgrupper och som underlag och inspiration till förbättringsarbete. Under våren har den enkät som används i samband med utskrivning från den psykiatriska heldygnsvården reviderats. Enkäten som riktar sig till patienter i öppenvård ska revideras hösten 2023.

Patienter som vårdats inom vuxenpsykiatri i Västmanland erbjuds kontinuerligt att delta i nationella patientundersökningar. Regionala/lokala och nationella patientundersökningar är värdefulla för att bättre förstå patienternas perspektiv på den psykiatriska vården. Ett annat sätt att fånga patienters erfarenheter är

Datum Vårt diarienummer
Klicka eller tryck här RV230392
för att ange datum
för det
fullmäktigemöte då
motionen ska
behandlas.

fokusgrupper. Inom Vuxenpsykiatri Västmanland har fokusgrupper genomförts för att kvalitetssäkra insatser och inför verksamhetsförändringar.

Brukarråd

Tidigare fanns ett etablerat brukarråd i Region Västmanland. Brukarrådet samlade representanter för patient- och närståendeföreningar med koppling till det psykiatriska området och ledningsfunktioner från Vuxenpsykiatri Västmanland. På grund av pandemin pausades brukarrådet. Vuxenpsykiatri Västmanland har nu försökt att återuppta arbetet. Under våren 2023 bjöds patient- och närståendeföreningar in till ett dialogmöte, ett uppföljande möte är planerat till hösten 2023.

Brukarrevision

På beroendemottagningen har en brukarstyrd brukarrevision genomförts. Brukarrevisionen gjordes av Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa Västmanland (NSPH-V), i nära samarbete med beroendemottagningens personal. Brukarrevisionen skedde i form av intervjuer, där representanter för NSPH intervjuade patienter knutna till mottagningen om deras upplevelser av vården, bemötande och tillgänglighet. Intervjuguidens frågor formulerades av representanter för patient- och närståendeföreningarna. En sammanställning av resultatet presenterades sedan för beroendemottagningens personal som fick komma med förslag på möjliga modifieringar av mottagningens arbetssätt. Efter brukarrevisionen har ett uppföljande möte ägt rum, där NSPH och personalen tillsammans har reflekterat kring lärdomar och effekter av satsningen.

Peer Support

Vuxenpsykiatrien ingår i en regionövergripande arbetsgrupp för stärkt brukarinflytande. I gruppen ingår förutom vuxenpsykiatrien även representanter för regionens utvecklingsförvaltning, länets kommuner och NSPH-V. För cirka tre år sedan höll representanter för NSPH i Västra Götalandsregionen föredrag för politiker och medarbetare från kommuner och regionen i samlingssalen på Psykiatricentrum. Arbetsgrupper har också haft digitala möten med företrädare för NSPH, om deras erfarenheter av Peer support.

Arbetsgruppen för stärkt brukarinflytande som leds av Utvecklingsförvaltningen, enheten Välfärd, har ställt frågan om Vuxenpsykiatri Västmanland är intresserad av att prova Peer support. Vuxenpsykiatrien har ställt sig positiv till att prova Peer support i verksamheten, detta under förutsättning av erforderliga beslut fattas och att uppföljning och utvärdering sker.

Omvärldsbevakning

Region Jönköpings län har använt sig av brukarstyrd brukarrevision avseende den tvångsvårdade patientens erfarenheter inom slutenvård/öppenvård i Region Jönköpings län.

Datum Vårt diarienummer
Klicka eller tryck här RV230392
för att ange datum
för det
fullmäktigemöte då
motionen ska
behandlas.

Analys

Beroendemottagningen var positiva till brukarrevisionen och den gav en bra bild av verksamhetens styrkor och utvecklingsområden. Vuxenpsykiatri Västmanland gör gärna fler brukarrevisioner och har visat intresserade av att också prova peer support. Däremot är det av vikt att det vid införande finns tillgång till en stabil och erfaren personalstyrka, för att kunna handleda i detta. I den omställning som pågår mot oberoende hyr är det i nuläget därför svårt. Vidare arbete med brukarrevisioner och peer support förutsätter att det sker inom befintlig budget, och i nuläget saknas resurser för införande av peer support då andra utvecklingsarbeten prioriteras.

Hälso- och sjukvårdsnämndens förslag till regionfullmäktiges beslut

Motionen anses besvarad.